

ÚVODEM:

Ve spoustě dotazů, které dostáváme se objevuje termín „autista, autisté“ atd. Rádi bychom tedy úvodem upozornili, že termín „autista“ není vhodné užívat - je stigmatizující a neměl by být užíván!
Mělo by být uváděno: dítě s autismem, s poruchou autistického spektra!

Nejčastější otázky ohledně autismu:

Vaše otázka:

Můžete popsat, co je to autismus? Co je pro něj charakteristické? Je to porucha, se kterou se člověk rodí?

Naše odpověď:

Poruchy autistického spektra (nejen Dětský autismus, ale také např. Aspergerův syndrom) se řadí mezi nejzávažnější poruchy dětského mentálního vývoje. Autismus bývá definován jako vrozená porucha některých mozkových funkcí. V důsledku poruchy dochází z narušení vývoje celé osobnosti jedince.

Podstatou poruchy je, že dítě nedokáže adekvátně vyhodnotit podněty z okolního prostředí. Jeho reakce jsou potom odlišné od normy, pro okolí často rušivé a nesrozumitelné. Dosud nebyla jednoznačně určena konkrétní příčina poruchy.

Vaše otázka:

Kdy se projevy autismu začnou objevovat? Existují nějaké stupně autismu? Může takový jedinec fungovat samostatně, neomezeně, žít běžný život?

Naše odpověď:

Projevy Autismu lze sledovat již záhy po narození dítěte nebo před třetím rokem života. Symptomy poruchy bývají nejvýrazněji vyjádřeny mezi třetím až pátým rokem věku, přičemž konkrétní projevy a stupeň závažnosti se mohou individuálně hodně lišit. Člověk s autismem může vést téměř samostatně běžný život (v těchto případech mluvíme o vysoce funkčním autismu), ale v jiných případech může být také zcela odkázaný na neustálou péči další osoby (tzv. nízko funkční autismus).

Vaše otázka:

Jak dítě s autismem poznat? Co je pro děti s autismem typické? Jak se takové dítě chová, jak se učí, jak funguje?

Naše odpověď:

Dítě s poruchou autistického spektra je vždy nápadné svým chováním a reakcemi minimálně v jedné ze tří životních oblastí. Tak zvaná „triáda“ zahrnuje sociální interakce dítěte, jeho komunikaci a oblast hry a zájmů. Důležité je, že mezi jednotlivými dětmi s poruchou autistického spektra (dále PAS) mohou být veliké

individuální rozdíly a u jednoho jedince se ani nemusí vyskytovat všechny charakteristické projevy poruchy.

Pro děti s PAS jsou charakteristické především omezené a neobvyklé zájmy, nepřiměřené zaujetí pro určitou konkrétní činnost či předmět a extrémní snaha o dodržení různých rituálů a rutinních postupů. Zájmy a činnosti dětí bývají hodně neobvyklé a děti se od nich nedají jen tak odradit. Další obecnou charakteristikou dětí s PAS je narušená schopnost verbální i neverbální komunikace. U některých dětí s PAS můžeme sledovat také nejrůznější neúčelné pohyby - stereotypní chování – manýry, které mohou být jak reakcí na stres, tak náhradní formou uspokojení, kterou se dítě uvolňuje a uklidňuje. Velice často tyto děti nezvládají základní sociální dovednosti a jejich interakce s okolím jsou hodně problémové. Dítě se v důsledku poruchy nedokáže přiměřeně zapojit do činností vrstevníků a má velké problémy v běžných sociálních vztazích.

Velice podstatným faktem je také skutečnost, že děti s PAS se velice obtížně přizpůsobují i nepatrným změnám a proměnlivým životním situacím. Vzhledem k tomu, že schopnost adaptace, přizpůsobení se svému okolí, je nezbytná ke zvládnutí běžného života, mohou tak tyto děti čelit závažným problémům i v jakékoliv běžné každodenní situaci. Mnohé děti tak prožívají velice nepříjemné pocity úzkosti, napětí, bezradnosti a nejistoty. Tyto negativní emoce pak mohou vést k nežádoucím formám chování a ve vážných případech také až k agresi a sebepoškozování dítěte

Vaše otázka:

Mezi lidmi s autismem je spousta geniálních lidí. Jak to?

Naše odpověď:

Bohužel jen velice malé procento lidí s poruchou autistického spektra má nějaké významné schopnosti, které by se daly definovat jako „geniální“. S poruchami autistického spektra se ve většinou pojí spíš mentální handicap.

Vaše otázka:

Je porucha autistického spektra v populaci častá? Kolik lidí v ČR jí trpí?

Naše odpověď:

**Ročně se v ČR s diagnózou poruchy autistického spektra narodí 500 dětí. S touto diagnózou žije v ČR zhruba 60 000 osob – dle hrubého odhadu. (porucha postihuje častěji chlapce)
Poměr mezi pohlavími (chlapci dívky) bývá udáván 4 : 1 až 8,1 : 1,9**

Vaše otázka:

Berou lidé s autismem nějaké léky?

Naše odpověď:

S poruchami autistického spektra se bohužel velice často pojí také další poruchy a problémy (například epilepsie, Hyperkinetický syndrom). Velice často je také nezbytná péče neurologa nebo psychiatra.

Medikace je lékařem volena vždy individuálně, s přihlédnutím k mnoha faktorům.

Vaše otázka:

Kam se obrátit, když mám podezření, že moje dítě může mít obdobné problémy?

Naše odpověď:

Diagnostika poruch autistického spektra je úkolem lékaře – psychiatra nebo klinického psychologa. Existuje řada pracovišť, kde se diagnostice a problematice poruch autistického spektra dlouhodobě věnují.

Zejména Thomayerova nemocnice (PhDr. Dana Krejčířová) a Apla Praha.

V Plzni: Fakultní nemocnice (Psychiatrická klinika, Dětská klinika)

Vaše otázka:

Existují nějaké organizace, které dětem s autismem nebo jejich rodičům pomáhají? Můžete nějaké uvést?

Naše odpověď:

Nejvýznamnější organizací je Apla Praha. Poskytuje ucelený systém služeb. (od diagnostiky, přes ranou péči, nácviky dovedností, psychoterapii až po pobytové služby a terapeutické pobyty pro celé rodiny těchto dětí)

V Plzni pak bylo založeno v roce 2011 Občanské sdružení ProCit, které rodiny s dětmi s autismem podporuje. ProCit pořádá různé aktivity jak odborného charakteru tak volnočasové aktivity (besedy se spec. pedagogem, cvičení, plavání, canisterapie), pro děti je k dispozici herna.

www.autismusprocit.cz

procit@centrum.cz

Autor: Mgr. Hana Marková